

ЩОДО ПРОБЛЕМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ІМПОРТОЗАМІЩЕННЯ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ПРОМИСЛОВОГО СЕКТОРУ

аспірант **Кисіль Т.В.**

Низька технологічність багатьох українських промислових виробництв, слабка інноваційна активність підприємств спричинили утворення вільних ринкових ніш, які заповнив імпорту – переважно інноваційною, сучасною, якісною продукцією. Знизити міру імпорту можливо шляхом впровадження процесу модернізації виробничих потужностей, новітніх стратегій розвитку підприємств у ринкових умовах задля їх інтенсивного розвитку та зайняття конкурентних позицій у галузі. Зовнішньоторгівельний баланс високотехнологічної продукції показує, що на сьогоднішній день в Україні відмічається стійка тенденція зниження переважно за рахунок значного перевищення імпорту над експортом у ринкових відносинах.

Реалізація напрямку розвитку високотехнологічної промислової продукції є першочерговим фактором розвитку та стабілізації економіки країни. Таке виробництво супроводжується зниженням матеріалоемності, енергоемності та підвищенням конкурентоздатності виготовляємої продукції.

Основою зростання національної економіки є розвиток промисловості, окремі види діяльності якої можуть бути експортоорієнтованими, імпортозаміщуючими чи нейтральними. Суб'єкти господарювання, що займаються імпортозаміщенням у власному виробництві, сприяють збалансуванню торгових потоків та зростанню економіки. Імпортозаміщення розглядається як процес вітчизняного виробництва конкурентоспроможних заміників імпортової продукції чи комплектуючих при виготовленні складної високотехнічної продукції, який дозволяє забезпечувати потреби внутрішнього ринку та збільшувати експорт товарів із високою доданою вартістю з метою збалансування торговельного балансу країни. Ефективне імпортозаміщення може бути чинником економічного зростання як через створення нових робочих місць, розвиток сучасних технологій виробництва і менеджменту, так і отриманням прибутку, який може бути конвертований у інвестиції [1].

Високий рівень імпортозалежності України у поєднанні з низькою конкурентоспроможністю більшості галузей формує ризики розвитку економіки у наступні роки. Слід зазначити, що імпортозаміщення у промисловості тісно пов'язане з реалізацією моделі інноваційного розвитку та стимулюванням імпортозаміщуючого виробництва [2].

Реалізація цієї стратегії потребує кардинального покращення інвестиційного клімату в Україні, запровадження ефективної промислової політики, втілення в реальне економічне життя інноваційної моделі розвитку.

Існують деякі проблемні аспекти стосовно реалізації політики імпортозаміщення у реальному часі. Наведемо деякі з них:

1. Відсутність позитивних зрушень у промислових галузях економіки України.
2. Відсутність механізмів правового регулювання високотехнічного сектору економіки.

У повній мірі реалізувати потенціал високотехнологічного сектору і, як наслідок, зайняти більш потужні позиції на світовому ринку технологій України не дозволяє недостатня конкурентоспроможність на зовнішніх ринках, а також ряд внутрішніх чинників, серед яких: обмежений доступ приватного капіталу до високотехнологічного сектору економіки України; відсутність системи фінансування не дозволяє консолідувати внутрішні ресурси для спрямування у високотехнологічні галузі економіки; низька активність вітчизняних підприємств у створенні на довірній основі високотехнологічних об'єднань для реалізації окремих науково-виробничих проєктів за участі українських

підприємств та провідних компаній інших країн; відсутність системи податкових стимулів використання винаходів, впровадження результатів НДДКР, нових технологій [3].

Органам управління підприємство, галузю, країною необхідно звернути увагу на нереалізований потенціал, наявність ресурсів та можливості науково-промислового комплексу, зокрема технології. Випуск високотехнологічної продукції сектору промислового виробництва при залученні стратегії імпортозаміщення з подальшою експортоорієнтовною діяльністю може слугувати в перспективі як важіль зростання конкурентоспроможності продукції як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках.

1. Мазаракі А. «Імпорт та перспективи імпортозаміщення в Україні» / Мазаракі А., Мельник Т. // Вісник КНТЕУ. – 2012. – № 6. – С. 5-15.

2. Проект розпорядження «Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми імпортозаміщення на період до 2015 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=166838

3. Федулова Л. Тенденції розвитку високотехнологічного сектору економіки України / Л. Федулова // Економіст. – 2009. – № 1 (січень). – С. 34-41.

4. Концепція проекту Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/947-2008%D1%80>

Кисіль, Т.В. Щодо проблем реалізації політики імпортозаміщення на вітчизняних підприємствах промислового сектору [Текст] / Т.В. Кисіль // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 258-259.